Rayat Shikshan Sanstha`s

Chhatrapati Shivaji College, Satara

(Autonomous)

Accredited By NAAC with ‘A+’ Grade

CHOICE BASED CREDIT SYSTEM

Syllabus For

B.A. Part - II

Marathi[मराठी]

(Syllabus to be implemented from June, 2020 onwards.)

Rayat Shikshan Sansthas, Satara
Chhatrapati Shivaji College, Satara
(Autonomous)
Department of Marathi
Title and Subject Code

B.A.II, Marathi

Sr. No.	Semester	Name of the Course	Subject code	Discipline Specific Elective
1	III	'Kay Denger Wara Sutalay' (Natak) ani Marathi Bhashik Koushalye	**MARO3**	Marathi Course-3
2	III	Kavyagandha Ani Marathi Bhashik Koushalye	MARO4	Marathi Course-4
3	IV	'Mati, Pankha Ani Akash' (Atmcharitra) Ani Marathi Bhashik Koushalye	MARO5	Marathi Course-5
4	IV	Jugad (Kadamabri) Ani Marathi Bhashik Koushalye	MARO6	Marathi Course-6

IDS

Sr. No.	Semester	Name of the Course	Subject code	Discipline Specific Elective
1	III	Inter disciplinary studies [ids-1]Marathi paper no.1	MARO1	Generic Elective 1
2	IV	Inter disciplinary studies [ids-1]Marathi paper no.2	MARO2	Generic Elective 2

Course Structure
B.A. Part - II: Marathi

Sr. No.	Sem	Title of the Paper	Discipline Specific Elective	Distribution of Credit	Workload Per week	Total Credit	Theory Marks	Internal Evaluation
1	III	'Kay Denger Wara Sutalay' (Natak) ani Marathi Bhashik Koushalye	Marathi Course-3	4	4 Lectures	16	60	40
2	III	Kavyagandha Ani Marathi Bhashik Koushalye	Marathi Course-4	4	4 Lectures		60	40
3	IV	'Mati, Pankha Ani Akash' (Atmcharitra) Ani Marathi Bhashik	Marathi Course-5	4	4 Lectures		60	40

		Koushalye						
4	IV	Jugad (Kadamabri) Ani Marathi Bhashik Koushalye	Marathi Course-6	4	4 Lectures		60	40

B.A. Part - II: GENERIC ELECTIVE

Sr. No.	Sem	Title of the Paper	Course	Distribution of Credit	Workload	Total Credit	Theory Marks	Internal Evaluation
1	III	Inter disciplinary studies [ids-1]Marathi paper no.1	I	4	4 Lectures	8	60	40
2	IV	Inter disciplinary studies [ids-1]Marathi paper no.2	II	4	4 Lectures		60	40

Rayat Shikshan Sansthas, Satara
Chhatrapati Shivaji College, Satara (Autonomous)
Department of Marathi
B.A.II Marathi
EQUIVALENCE

Sr. No.	Class	Semester	Paper No.	Title of the Paper Old	Title of the Paper (New)
1	B.A.II	III	3	'Kay Denger Wara Sutalay' (Natak) ani Marathi Bhashik Koushalye	'Kay Denger Wara Sutalay' (Natak) ani Marathi Bhashik Koushalye
2	B.A.II	III	4	Kavyagandha Ani Marathi Bhashik Koushalye	Kavyagandha Ani Marathi Bhashik Koushalye
3	B.A.II	IV	5	'Mati, Pankha Ani Akash' (Atmcharitra) Ani Marathi Bhashik Koushalye	'Mati, Pankha Ani Akash' (Atmcharitra) Ani Marathi Bhashik Koushalye
4	B.A.II	IV	6	Jugad (Kadamabri) Ani Marathi Bhashik Koushalye	Jugad (Kadamabri) Ani Marathi Bhashik Koushalye
5	B.A.II	III	1	Inter disciplinary studies [ids-1]Marathi paper no.1	Inter disciplinary studies [ids-1]Marathi paper no.1
6	B.A.II	IV	2	Inter disciplinary studies [ids-1]Marathi paper no.2	Inter disciplinary studies [ids-1]Marathi paper no.2

Intake capacity / number of students (wherever applicable)

<table>
<tr><td colspan="4" align="center">

Rayat Shikshan Sanstha`s

Chhatrapati Shivaji College, Satara

(Autonomous)

Choice Based Credit System

B.A. Part - II SEMESTER - III

Marathi, Course – 3

June 2020 onwards

‘Kay Denger Wara Sutalay’ (Natak) ani Marathi Bhashik Kaoushalye

Subject Code: (MARO3)

(Credit 04)

</td></tr>
<tr><td colspan="4">

Preamble (प्रास्ताविक)

या अभ्यासक्रमामध्ये नाटक या वाङ्मयप्रकाराचा विद्यार्थ्यांना परिचय व्हावा हा हेतू आहे. नाटक हा एक अत्यंत प्रभावी आणि लोकाभिमुख असा वाङ्मयप्रकार आहे. हा अभ्यासक्रम नाटक या वाङ्मयप्रकाराच्या वाङ्मयीन मूल्याबरोबरच त्याच्या प्रायोगिक मूल्याचेही भान विद्यार्थ्यांमध्ये निर्माण करेल. यासाठी जयंत पवार या आघाडीच्या तरुण नाटककाराचे ‘काय डेंजर वारा सुटलाय !’ हे नाटक निवडण्यात आले आहे. या नाटकामध्ये आधुनिक काळातील वाढती गुंडगिरी आणि सर्वसामान्य माणसाची होणारी गळचेपी यांचे चित्रण करण्यात आले आहे. या नाटकाच्या अभ्यासामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये समकालीन सामाजिक प्रश्नांबद्दलची जाणीव जागृत होईल. तसेच आजच्या विकसित प्रसारमाध्यमांच्या काळात निर्माण होणाऱ्या नाट्यलेखनाच्या संधींचा लाभ घेण्याची क्षमता त्यांच्यात निर्माण होईल. नाट्य अभ्यासातून सभ्यता संस्कृती .राष्ट्रीय एकात्मता व बंधुता वाढीस लावणे ,विद्यार्थ्यांमध्ये संवाद लेखन कौशल्ये विकसित करणे ,

</td></tr>
<tr><td colspan="4">

Course Outcomes:

CO – 1. नाटक या वाङ्मयप्रकाराचा परिचय करून घेणे

CO – 2. नाटक या वाङ्मयप्रकाराचे वाङ्मयीन मूल्य व प्रायोगिक मूल्याची जाणीव निर्माण होणे

CO – 3. समकालीन सामाजिक प्रश्नांबद्दलची जाणीव जागृत होणे

CO – 4. पटकथा लेखनाचे कौशल्य प्राप्त होणे ,नाटक संहिता लेखन करण्याची पात्रता निर्माण होईल

</td></tr>
<tr><td colspan="4">

Expected Skills impartation (Through theory and practical`s)

1. Reading skill
2. Comprehension skill
3. Writing skill

</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td align="center">Periods</td><td align="center">Cos</td></tr>
<tr><td>Unit 1</td><td>

- नाटक वाड्मय प्रकार – स्थूल परिचय
- ‘काय डेंजर वारा सुटलाय ! ’ – आशयसूत्रे

</td><td align="center">15</td><td align="center">CO1
&
CO3</td></tr>
</table>

Unit 2	• ' ! काय डेंजर वारा सुटलाय'पात्र संवाद घटनाप्रसंग आणि , संघर्षाचे स्वरूप	**15**	**CO1 & CO3**
Unit 3	• 'काय डेंजर वारा सुटलाय !' – नाट्यविशेष व भाषाविशेष	**15**	**CO1 & CO2**
Unit 4	नाट्यसंवाद लेखनकौशल्ये व उपयोजन • श्रुतिका लेखन (स्वरूप, वैशिष्ट्ये, प्रकार व प्रात्यक्षिक) • लघुनाटिका लेखन (स्वरूप, वैशिष्ट्ये, प्रकार व प्रात्यक्षिक)	**15**	**CO1 & CO4**
Practical work: Case Study / Field Survey / Field Visits / Project **Project :** **1.** Script writing for stage **2.** Script writing for radio			**(CO4)**

Reference Books:

१. कदम ,जांगडा-नीलिमा' – लेख ,अंतर्बाह्य हादराविणारा वारा ,'दैनिक वृत्तमाणूस ,मुंबई , २०१०.०८.१४

२. करमरकर, दीपेश, लेख – 'जागतिकीकरणाचा डेंजर वारा', आपला परममित्र, दिवाळीअंक, नोव्हेंबर-डिसेम्बर २०१२

३. बागले, प्रभाकर, लेख – 'काय डेंजर वारा सुटलाय – एक विचार', साहित्य आणि सांस्कृतिक संवेदन, शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर

४. जोशी, संजय भास्कर, लेख – 'लक्षवेधी पुस्तके' 'काय डेंजर वारा सुटलाय', 'ललित', सप्टेंबर, २०११

५. पवार, जयंत, लेख – 'एका गुंत्याचा गुंताडा', 'साधना', पुणे, १२ जाने. २०१३

६. आठलेकर, मंगल, लेख – 'खूप मोठं अवसान गोळा करावं लागतं', 'साधना', पुणे, १२ जाने. २०१३

७. गमरे, गौतम, बा., लेख - 'काय डेंजर वारा सुटलाय!', रंगवाचा (मासिक), फेब्रु. २०१७

८. गुप्ते, विश्राम, लेख- 'काय डेंजर वारा सुटलाय ! बोलकी हिंसा', 'परिवर्तन', (त्रैमासिक), मुंबई, एप्रिल-मे, २०१२

९. नाडकर्णी, कमलाकर, लेख - 'काय डेंजर वारा सुटलाय!', दैनिक आपलं महानगर, मुंबई, २०१२

१०.बोबडे ,'उपयोजन व सर्जन – मराठी भाषा' सुहासकुमार ,शांती पब्लिकेशन्स पुणे ,

११.कुलकर्णी, व ,'रंगाविष्कार आणि रंगास्वाद :नाटक' ,.दि .पद्मगंधा प्रकाशन पुणे ,

१२.शिंदे ,विश्वनाथ व स्मार्त ,हिमांशु ,'मराठी नाटक आणि रंगभूमी' ,प्रतिमा प्रकाशन२००८ , पुणे ,

१३.भावे, पुष्पा, 'रंग नाटकाचे', राजहंस प्रकाशन, मुंबई

१४.घोरपडे, अक्षय, 'संवाद आणि लेखनकौशल्ये' , प्रशांत पब्लिकेशन, जळगाव, २०१९

१५.तौर, पृथ्वीराज, (संपादक), 'मराठी भाषिक कौशल्ये', अथर्व पब्लिकेशन, धुळे

जोशी ,'उपयोजित मराठी' ,प्रभाकर ,प्रशांत पब्लिकेशन २०१७ ,जळगाव ,

Research journals:

१. ‘आपले वाङ्मयवृत्त’, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई
२. ‘प्रिय रसिक’, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
३. ‘ललित’, कोठावळे प्रकाशन, मुंबई
४. ‘मुक्त शब्द’, संपा. यशोधन पाटील, मुंबई
५. ‘खेळ’, संपा. मंगेश नारायण काळे, पुणे
६. ‘युगवाणी’, विदर्भ साहित्य संघ, नागपूर
७. ‘प्रतिष्ठान’, मराठवाडा साहित्य परिषद, औरंगाबाद
८. ‘पंचधारा’, मराठी साहित्य परिषद, तेलंगण, हैद्राबाद
९. ‘माझी मराठी’, कर्नाटक राज्य मराठी साहित्य परिषद, गुलबर्गा
१०.‘नव अनुष्टुभ’, संपा. नितीन रिंढे, कल्याण
११.‘नवाक्षर दर्शन’, संपा. प्रवीण बांदेकर, सावंतवाडी, सिंधुदुर्ग
१२. ‘मराठी संशोधन पत्रिका’, मराठी संशोधन मंडळ, मुंबई

Additional readings:

१. कुलकर्णी, द. भि., ‘नाटक : स्वरूप आणि समीक्षा’, पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे
२. भगत, दत्ता, ‘मराठी नाटक आणि रंगभूमीचा इतिहास : आरंभ ते १९९० पर्यंत’, प्रकाशक – महाराष्ट्र राज्य साहित्य संस्कृती मंडळ, २०१९
३. कानडे, मू. श्री., ‘मराठी रंगभूमीची १२५ वर्षे : नाट्य विषयक ठळक नोंदी’, स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाउस, पुणे, २०१०

Medium of Instruction – Marathi

Special instructions, if any

Library and laboratory equipment`s

Rayat Shikshan Sanstha`s

Chhatrapati Shivaji College, Satara

(Autonomous)

Choice Based Credit System

B.A. Part - II SEMESTER - III

Marathi Course – 4

June 2020 onwards

Kavyagandha Ani Marathi Bhashik Koushalye

Subject Code: (MARO4)

MARATHI PAPER NO.4

(Credit 04)

Preamble (प्रास्ताविक)

या अभ्यासक्रमामध्ये मराठीतील काव्य परंपरेची ओळख करून देण्यात आली आहे. मराठी काव्याला १२ व्या शतकापासून सुमारे ९०० वर्षांची समृद्ध परंपरा लाभली आहे. आधुनिक मराठी कवितेची सुरुवात कविवर्य केशवसुतांच्या काव्यापासून झालेली असल्याने प्रस्तुत अभ्यासक्रमात केशवसुतांच्या सामाजिक जाणिवांच्या कवितांचा समावेश करण्यात आलेला आहे. आधुनिक कालखंडातील कविता तिच्यातील विविधरंगी जाणिवांच्या आशय आणि अभिव्यक्तीनुरूप प्रकट झालेली आहे. या जाणिवांचा परिचय विशेषस्तरावर मराठीचे अध्यापन करणाऱ्या विदयार्थ्यांना व्हावा या हेतूने सामाजिक, महानगरीय, प्रेमविषयक, श्रमिकविषयक, वंचित समाजाविषयक व कृषी जाणीव विषयक कवितांचे संकलन या अभ्यासक्रमात केलेले आहे. विद्यार्थ्यांमधील सुप्त काव्यप्रतिभेला चेतना मिळावी यासाठी ‘काव्यलेखनासाठी आवश्यक मराठी भाषिक कौशल्यांचा’ समावेश करण्यात आलेला आहे.

Course Outcomes:

CO – 1 मराठी काव्य परंपरा व प्रवाहाची ओळख करून घेणे

CO – 2 मराठी काव्यातून प्रकट होणारे माणूस आणि समाज यातील परस्पर संबंध शोधणे

CO – 3 कवितेच्या कलात्मक आकृतीबंधांचे मोल अभ्यासणे

CO – 4 काव्य प्रवाहानुरूप काव्यलेखनाचे विशेष अभ्यासणे

CO – 5 प्रात्यक्षिक द्वारे काव्यलेखन कौशल्ये रुजविणे

Expected Skills impartation (Through theory and practical`s)

4. Reading skills
5. Comprehension skills
6. Interpersonal communication

		Periods	Cos
Unit 1	• **1.1कविता साहित्यप्रकाराचा स्थूल परिचय** • 1.2 केशवसुत - १. स्फूर्ती २. नवा शिपाई ३. मूर्तिभंजन ४. मजुरावर उपासमारीची पाळी ५. गोफण केली छान • 1.3 वसंत बापट – १. फुंकर २. जपावयाला शिकली होतीस ३. आज अचानक ४. नाजूक रुपडे ५. विस्मृती	**15**	**CO1 & CO2**

Unit 2	• 2.1 नारायण सुर्वे – १. दोन दिवस २. माझी आई ३. गिरणीची लावणी ४. पोष्टर ५. मुंबई • 2.2 वसंत आबाजी डहाके – १. त्या संध्याकाळी समुद्र २. मुलं हसताहेत ३. खेळ ४.पुतळे ५. वास्तववाद	**15**	**CO1 & CO3**
Unit 3	• 3.1 अजीम नवाज राही – १. दुष्काळ : काही संदर्भ २. जातीय दंगल : बारा भानगडींची तेरा वळणे ३. सुरक्षेची हमी देणारा कळपवाद ४. मोडतोडीतून डागडुजीची भाषा शिकताना ५. मोहल्ला,पक्षी आणि कातरवेळ • 3.2 कल्पना दुधाळ – १. बाय आणि गाय २. झुलत्या फांदीला ३. घोषणा ४. खस्ता ५. धग असतेच आसपास	**15**	**CO1, CO3 & CO4**
Unit 4	• उपयोजित मराठी – काव्यनिर्मिती प्रक्रिया 4.1 प्रसंगावर 4.2 घटनेवर 4.3 चित्रावर 4.4 अनुभवावर	**15**	**CO1 & CO5**
Practical work: Case Study / Field Survey / Field Visits / Project **1. Unit 4 is totally based on practical work**			**(CO5)**

Reference Books:

1. पंडितपुणे, व्हीनस प्रकाशन, समग्र केशवसुत . संपा. श्री. भ,
2. क्षीरसागर शकुंतला संपूर्ण केशवसुत पोपुलर प्रकाशन मुंबई २००१,
3. मुक्तिबोधमुंबई १९९७ ,चौथी आवृत्ती ,मौज प्रकाशन ,नवी मळवाट ,शरदचंद्र ,
4. बापट पॉप्युलर प्रकाशन ,वसंत सेतू ,मुंबईपुनर्मुद्रण २००४ ,
5. सुर्वे, नारायण माझे विद्यापीठ, पॉप्युलर प्रकाशन मुंबई, आवृत्ती २ री, २००५
6. नायगावकरपुनर्मुद्रण २००४ ,मुंबई ,ग्रंथाली प्रकाशन ,अशोक वाटेवरच्या कविता ,
7. राही, अजीम नवाज व्यवहाराचा काळा घोडा, मुक्तछंद प्रकाशन, नागपूर, २००४
8. राही, अजीम नवाज कल्लोळातला एकांत, अक्षरमानव प्रकाशन, पुणे, २०१२
9. राही, अजीम नवाज वर्तमानाचा वतनदार, लोकवाङ्मयगृह, मुंबई, २०१७
10. दुधाळपुणे ,हर्मिस प्रकाशन ,कल्पना सिझर कर म्हणतेय माती ,
11. दुधाळमुंबई ,लोकवाङ्मयगृह ,कल्पना धग असतेच आसपास ,
12. कदम ,महेंद्र लेख५ मार्च २०१८ ,विवेक ,साप्ता ,कल्पना दुधाळ यांचं शेतीशास्त्र -
13. धसकटे१२ जानेवारी २०१८ ,अक्षरनामा ,कल्पना दुधाळ यांची मुलाखत – सुनील मुलाखत ,
14. कदमपुणे २०१९ ,अक्षरवाङ्मय ,कल्पना दुधाळ यांच्या कवितेची शैली -महेंद्र लेख ,
15. शानेदिवानकोल्हापूर ,अक्षरदालन प्रकाशन ,वर्तमान आणि भविष्य : राजेखान भारतीय मुसलमान ,
16. कुलकर्णी, अंजली लेख – वर्तमानाचा स्वशोध, दै. लोकसत्ता, पुणे १५ एप्रिल २०१८
17. चांदवडकर, तुषार लेख – वर्तमानाचा वतनदार, दै. सकाळ, रविवार पुरवणी, २९ एप्रिल २०१८

Research journals: १
Additional readings: (पूरक वाचन) १. सानप, किशोर युगांतराची कविता, ग्रंथाली प्रकाशन, मुंबई २. पी. विठ्ठल मराठी कविता : समकालीन परिदृश्य, कैलाश पब्लिकेशन्स, औरंगाबाद, २०१९ ३. रसाळ, सुधीर काही मराठी कवी : जाणीवा आणि शैली, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, १९९६ ४. सुर्वेमुंबई ,डिंपल प्रकाशन ,कृष्णाबाई नारायण मास्तरांची सावली , ५. डॉ. सोनटक्के, देवानंद कवितेचा अंतःस्वरपुणे २०१८ ,पद्मगंधा प्रकाशन , ६. जाधव, उदय व बोबडे, सुहासकुमार, 'रामनगरी आणि माझे विद्यापीठ : एक संवाद', संस्कृती प्रकाशन, पुणे, २००५
Medium of Instruction – Marathi/English
Special instructions, if any
Library and laboratory equipment`s

Rayat Shikshan Sanstha`s

Chhatrapati Shivaji College, Satara

(Autonomous)

Choice Based Credit System

B.A. Part - II SEMESTER - IV

Marathi, Course – 5

June 2020 onwards

'Mati, pankh ani Akash' (Atmacharitra) ani Marathi Bhashik Kaoushalye

Subject Code: (MARO5)

(Credit 04)

Preamble (प्रास्ताविक)

या अभ्यासक्रमामध्ये आत्मचरित्र या वाङ्मयप्रकाराचा विद्यार्थ्यांना परिचय व्हावा हा हेतू आहे. आत्मचरित्र हा एक अत्यंत प्रभावी आणि प्रेरक असा वाङ्मयप्रकार आहे. यासाठी ज्ञानेश्वर मुळे या आघाडीच्या लेखकाचे 'माती, पंख आणि आकाश' हे आत्मचरित्र निवडण्यात आले आहे. या नाटकामध्ये ग्रामीण भागातून आलेल्या लेखकाचा भारतीय विदेश सेवेतील उच्चपदस्थ अधिकारी होण्यापर्यंतचा प्रवास वर्णन करण्यात आला आहे. या आत्मचरित्राच्या अभ्यासामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये ध्येयानिष्ठेची जाणीव जागृत होईल. तसेच आजच्या स्पर्धेच्या काळात निर्माण होणाऱ्या अनेक संधींचा लाभ घेण्याची क्षमता त्यांच्यात निर्माण होईल. आत्मचरित्र आणि इतर वाड्मय प्रकार यातील अभिव्यक्ती रूपाचा अभ्यासकरता येईल . भारतातील वेगवेगळ्या प्रांतातील व परदेशातील जीवनदर्शन समजून घेता येईल .आणि आत्मवृत्तपर लेखन करण्याची क्षमता निर्माण होईल

Course Outcomes:

CO – 1 आत्मचरित्र या वाङ्मयप्रकाराचा परिचय करून घेणे

CO – 2 स्पर्धा परीक्षांच्या माध्यमातून विदेश सेवेमध्ये यशस्वीपणे
कामगिरी केलेल्या लेखकाच्या व्यक्तिमत्त्वाचा परिचय करून घेणे

CO – 3 समकालीन सामाजिक प्रश्नांबद्दलची जाणीव जागृत होणे

CO – 4 आत्मकथनात्मक लेखनाचे कौशल्य प्राप्त होणे

Expected Skills impartation (Through theory and practical`s)

7. Reading skill
8. Comprehension skill
9. Writing skill-auto –biography

		Periods	Cos
Unit 1	• आत्मचरित्र साहित्यप्रकार : स्थूल परिचय • माती, पंख आणि आकाश' – जीवनानुभवाचे स्वरूप	**15**	**CO1 & CO2**

Unit 2	• ‘माती, पंख आणि आकाश’ आशयसूत्रे,[शैक्षणिक ,सामाजिक आणि सांस्कृतीक पर्यावरण] व्यक्तिरेखा व प्रसंगचित्रण	15	CO2 & CO3
Unit 3	‘माती, पंख आणि आकाश’ - आविष्कार - निवेदन, भाषाशैली, वातावरणनिर्मिती	15	CO1 & CO3
Unit 4	उपयोजित मराठी – आत्मवृत्त लेखनाचे स्वरूप १. आत्मकथन / स्वकथन २. प्रवासवर्णन ३. रोजनिशी	15	CO1 & CO4
Practical work: Case Study / Field Survey / Field Visits / Project **Project :** 3. आत्मकथनपर लेखन 4. प्रवासवर्णनपर लेखन 5. रोजनिशी लेखन			**(CO4)**

Reference Books:

१. हातकणंगलेकर, म. द., लेख – ‘अंतःकरणाचा ठाव घेणारे वेगळ्या धाटणीचे आत्मकथन, दै. सकाळ, १ मार्च, १९९८
२. खाडिलकर, मीना, लेख – ‘वेगळ्या घाटाचे आत्मचरित्र’, दै. तरुणभारत, २६ जुलै, १९९८
३. लोकापुरे, राजू, लेख – ‘माती, पंख आणि आकाश’, दै. महासत्ता, ३० ऑगस्ट, , १९९८
४. लाटकर, मानसी, लेख - ‘माती, पंख आणि आकाश’, दै. लोकसत्ता, लोकरंग, ६ सप्टेंबर , १९९८
५. कोटीभास्कर, मधुमालती, लेख – ‘ललितरम्य शैलीतील आत्मचरित्र’ , दै. पुढारी, ३१ जाने. १९९९
६. महांबरे, गंगाधर, लेख – ‘ मातीतून घेतलेल्या आकाश भरारीची सुरस, सफल आत्मकहाणी, दै. सकाळ, ४ जुलै, १९९९

Research journals:

१३.‘आपले वाङ्मयवृत्त’, लोकवाङ्मय गृह, मुंबई
१४.‘प्रिय रसिक’, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
१५.‘ललित’, कोठावळे प्रकाशन, मुंबई
१६.‘मुक्त शब्द’, संपा. यशोधन पाटील, मुंबई
१७.‘खेळ’, संपा. मंगेश नारायण काळे, पुणे
१८.‘युगवाणी’, विदर्भ साहित्य संघ, नागपूर
१९.‘प्रतिष्ठान’, मराठवाडा साहित्य परिषद, औरंगाबाद
२०.‘पंचधारा’, मराठी साहित्य परिषद, तेलंगण, हैद्राबाद
२१.‘माझी मराठी’, कर्नाटक राज्य मराठी साहित्य परिषद, गुलबर्गा
२२.‘नव अनुष्टुभ’, संपा. नितीन रिंढे, कल्याण

२३.'नवाक्षर दर्शन', संपा. प्रवीण बांदेकर, सावंतवाडी, सिंधुदुर्ग २४. 'मराठी संशोधन पत्रिका', मराठी संशोधन मंडळ, मुंबई
Additional readings: १. जोशी अ. म. , 'चरित्र आत्मचरित्र', स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे २. भोसले, नारायण, 'अविस्मरणीय चरित्र-आत्मचरित्रे, अथर्व पब्लिकेशन, जळगाव ३. हस्तक, उषा, मराठीतील आत्मचरित्रात्मक लेखन, स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे ४. काळसेकर सतीश, ' वाचणार्याची रोजनिशी' लोकवाङ्मय गृह, मुंबई
Medium of Instruction – Marathi
Special instructions, if any
Library and laboratory equipment`s

Rayat Shikshan Sanstha`s

Chhatrapati Shivaji College, Satara

(Autonomous)

Choice Based Credit System

B.A. Part - IISEMESTER - IV

Marathi Course – 6

June 2020 onwards

Jugad (Kadamabri) Ani Marathi Bhashik Koushalye

जुगाड [कादंबरी]आणि मराठी भाषिक कौशल्ये

Subject Code: (MARO6)

Marathi Paper no.6

(Credit 04)

Preamble: (प्रास्ताविक)

आधुनिक मराठी साहित्यातील एक महत्वाचा साहित्य प्रकार म्हणून 'कादंबरी' या साहित्य प्रकाराचे महत्व आहे. साहित्याच्या अभ्यासकाला या साहित्य प्रकारचे स्वरूप, त्याची संकल्पना व वैशिष्ट्ये यांचं परिचय व्हावा या हेतूने 'जुगाड' या कादंबरीची निवड करण्यात आली आहे. या कलाकृतीच्या अनुषंगाने कादंबरी हा साहित्य प्रकार समजावून घ्यायचा आहे. 'जुगाड' या कादंबरीचा लेखक कोल्हापूर भागातील असल्याने आपल्या नित्य वापराच्या या भाषेतून किती सक्षम कलानिर्मिती होऊ शकते याचा प्रत्यय विदयार्थ्यांना या अनुषंगाने होईल, तसेच आपणही आपल्या भाषिक वैशिष्ट्यासह साहित्यनिर्मित करू शकतो असा आत्मविश्वास विद्यार्थ्यांमध्ये वाढीस लागेल. या कादंबरीचा कालखंड, यातील समस्या व त्यानिमित्ताने मांडलेले अनुभवविश्व समकालीन तरुणांचे असल्याने विद्यार्थी या कादंबरीशी समरस होतील.

Course Outcomes:

CO – 1 कादंबरी वाड्मय प्रकारची ओळख करून घेणे

CO – 2 समकालीन कादंबरीतील नव्या अवकाशाचा शोध घेणे व अधुनिक्तेतील अंतर्विरोध समजून घेणे

CO– 3 मानवी मूल्यांविषयी जाणीव निर्माण करणे

CO– 4 कादंबरी लेखनाचे विशेष अभ्यासणे

CO – 5 वृतांत लेखन कौशल्ये रुजविणे

Expected Skills impartation (Through theory and practical`s)

Reading skills

Comprehension skills—

Analytical Skills			
		Periods	**CO`s**
Unit :1	• कादंबरी – वाड्मय प्रकार : स्थूल परिचय • जुगाड आशयसूत्रे	**15**	**CO1 & CO 3**
Unit :2	• जुगाड – घटना, प्रसंग आणि व्यक्तिरेखांचे स्वरूप व पर्यावरण	**15**	**CO1 & CO2**
Unit :3	• जुगाड – वाङ्मयीन विशेष	**15**	**CO1 & CO4**
Unit: 4	उपयोजित मराठी – वृत्तांत लेखन वृत्तांतलेखनाचे स्वरूप वृत्तांतलेखनाचे घटक आणि वैशिष्ट्ये वृत्तांतलेखनाचे प्रकार साहित्य शैक्षणिक स्थळास अभ्यास सहलीद्वारे प्रत्यक्ष भेट /संशोधन /	**15**	**CO5**
Practical work: Case Study / Field Survey / Field Visits / Project 1. साहित्य संस्था /साहित्य संशोधन संस्था /शैक्षणिक स्थळे येथे अभ्यास सहलीचे आयोजन करून प्रत्यक्ष भेटीवर आधारित वृतांत लेखन करवून घेणे			**CO5**

Reference Books:

१ थोरात हरिश्चंद्र लेख –आधुनिकतेला सामोरे जाणारे जुगाड १९.फेब्रु(मासिक] मुक्तशब्द'

२ खरे नंदा लेख – उद्योग विश्वावर क्ष किरण – २०१९ ख/ १-२०, रविवार पुरवणी, लोकसत्ता.दै'३

मुनघाटे प्रमोद –लेख तरुण पिढीची होरपळ २०१९/ २/ १०, रविवार संवाद, महाराष्ट्र टाईम्स.दै,

:

Suggested Research Journal

Additional readings: पूरक वाचन

1. बांदिवडेकर चंद्रकांत मराठी कादंबरीचा इतिहास १९९६. आ.पुणे दु, मेहता पब्लिशिंग हाउस,
2. बांदिवडेकर चंद्रकांत मराठी कादंबरी चिंतन आणि समीक्षा १९९६. आ.पुणे दु, मेहता पब्लिशिंग हाउस,
3. डहाके २०१३, मुंबई, लोक वाड्मयगृह, वसंत आबाजी दृश्यकला आणि साहित्य,
4. यादव आनंद साहित्याची निर्मिती प्रक्रिया २००२.तिसरी आ, पुणे, मेहता पब्लिशिंग हाउस,
5. पाटील आनंद सृजनात्मक लेखन पुणे २००५, पद्मगंधा प्रकाशन,
6. इनामदार –साने २००४, पुणे, राजहंस प्रकाशन, रेखा अस्तित्ववाद आणि मराठी कादंबरी,

7. शेलार औरंगाबाद २०१३, स्वरूप प्रकाशन, काही लेखन बंध: सुधाकर मराठी साहित्य, 8. पाटील श्रीरामपूर, शब्दालय प्रकाशन, साहित्याचे सामाजिक व सांस्कृतीक अनुबंध .सू.म, 9. थोरात पुणे, पद्मगंध प्रकाशन, हरिश्चंद्र कादंबरी विषयी, 10. थोरात हरिश्चंद्र कादंबरी एक साहित्य प्रकार मुंबई, शब्द प्रकाशन, 11. टापरे पंडित कादंबरी मुंबई, शब्द प्रकाशन, संवाद: 12. खोले विलास गेल्या अर्धशतकातील कादंबरी मुंबई, लोक वाङ्मय गृह, 13. मोहिते गणेश समकालीन मराठी कादंबरी औरगाबाद, जनशक्ती वाचक चळवळ,
Medium of Instruction – Marathi/English
Special instructions, if any
Library and laboratory equipment`s

Rayat Shikshan Sanstha`s

Chhatrapati Shivaji College, Satara

(Autonomous)

Choice Based Credit System

B.A. Part - II SEMESTER - III

Marathi Course – I

June 2020 onwards

Inter disciplinary studies [ids-1]Marathi paper no.1

साहित्यकृती :कर्मवीर भाऊराव पाटील [चरित्र]ए.व्ही .मथ्यू .प्रकाशक रयत शिक्षण संस्था ,सातारा

[सदर ग्रंथाचा पहिला खंड पृष्ठ क्रमांक १ ते २९३ पर्यंत अभ्यासक्रमासाठी ग्राह्य असेल

Subject Code: (MARO1)

(Credit 04)

Preamble

मराठीतील चरित्रात्मक वाड्मयाचा परिचय करून घेणे,चरित्रात्मक वाड्मयातील चरित्र नायकाच्या व्यक्तिमत्वाचे पैलू अभ्यासणे. चरित्रात्मक वाड्मयातून सामाजिक शैक्षणिक व सांस्कृतीक जीवनाची पार्श्वभूमी समजून घेणे. चरित्रात्मक वाड्मय आधारे राष्ट्रीय एकात्मता आणि मानवी मूल्यांविषयी जाणीव निर्माण करणे तसेच जाहिरात लेखनाची कौशल्ये विकसित करणे हा हेतू या अभ्यासक्रमाचा आहे .

Course Outcomes: CO– 1 चरित्र लेखन कौशल्य, विद्यार्थी आत्मसात करतो

CO– 2 मराठी चरित्रलेखन वाड्मयाचा अभ्यास कसा करावा ही दृष्टी प्राप्त

CO– 3 चरित्र नायकाच्या अभ्यासातून मूल्य विचार समजून घेतो

CO– 4 चरित्राद्वारे तत्कालीन सामाजिक ,सांस्कृतिक जीवन व नायकाने दिलेला प्रतिसाद समजून घेऊन आपण कृतीशील होण्याची प्रेरणा घेतो

CO – 5 प्रसार माध्यमात जाहिरात निर्मिती कशी करावी हे कौशल्य तो आत्मसात करतो

Expected Skills impartation (Through theory and practical`s)

१ चरित्र लेखन कौशल्य

२ प्रसार माध्यमातील जाहिरात निर्मिती कौशल्य

		Periods	Cos
Unit 1	**चरित्र संकल्पना व स्वरूप** कर्मवीर भाऊराव पाटील यांच्या व्यक्तिमत्वाची जडणघडण व व्यक्तित्वाचे पैलू	**15**	**CO1 & CO2**
Unit 2	• कर्मवीर भाऊराव पाटील यांचे कार्य	**15**	**CO2 & CO3**
Unit 3	• कर्मवीर भाऊराव पाटील या चरित्र ग्रंथातील वाङ्मयीन विशेष	**15**	**CO2, CO3 & CO4**
Unit 4	उपयोजित मराठी –जाहिरात लेखन १ वृत्तपत्रासाठी जाहिरात लेखन २ आकाशवाणीवरील जाहिरात लेखन ३ चित्रवाणीवरील जाहिरात लेखन	**15**	**CO5**

Practical work: Case Study / Field Survey / Field Visits / Project **(CO5)**

१. व्यक्तीचे चरित्र लेखन विद्यार्थ्यांकडून करून घेणे
२. वर्तमानपत्रासाठी जाहिरात लेखन सराव
३. आकाशवाणी जाहिरात तयार करण्याची प्रक्रिया समजून घेऊन ध्वनिफिती तयार करणे
४. चित्रवाणीसाठी जाहिरात लेखन सराव

Reference Books:

१. पाटील अजित – प्रकाशक , माणसातील देव;मॅकमिलन इंडिया लिमिटेड पुणे,
२. पाटील अजित : कर्मवीरायण – प्रकाशक,सचिव सातारा, रयत शिक्षण संस्था,
३. पवार . ग.बा.: कर्मवीर भाऊराव पाटील -. पुणे, मातृभूमी प्रकाशन,
४. भोसले द . ता.: कर्मवीर भाऊराव पाटील
५. जाधव रमेश –कर्मवीरभाऊरावपाटील
६. तोडमल – की. ह.कर्मवीरभाऊरावपाटील
७. पाटील कार्मविरोपनिषाद-. जी.पी.
८. पाटील -, विमल,वटवृक्ष
९. पाटणे – संभाजीराव,त्यागमूर्तीकर्मवीरभाऊरावपाटील
१०.स्नेहल तावरे -व्यावहारिक मराठी
११.ल.रा.नासिराबादकर – व्यावहारिक मराठी
१२.सयाजीराव मोकाशी – व्यावहारिक मराठी

Research journals:

Additional readings: (पूरक वाचन) 1. सानप, किशोर युगांतराची कविता, ग्रंथाली प्रकाशन, मुंबई 2. पी. विठ्ठल मराठी कविता : समकालीन परिदृश्य, कैलाश पब्लिकेशन्स, औरंगाबाद, २०१९ 3. रसाळ, सुधीर काही मराठी कवी : जाणीवा आणि शैली, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, १९९६ 4. सुर्वेमुंबई ,डिंपल प्रकाशन ,कृष्णाबाई नारायण मास्तरांची सावली , 5. डॉ. सोनटक्के, देवानंद कवितेचा अंतःस्वरपुणे २०१८ ,पद्मगंधा प्रकाशन , 6. जाधव, उदय व बोबडे, सुहासकुमार, 'रामनगरी आणि माझे विद्यापीठ : एक संवाद', संस्कृती प्रकाशन, पुणे, २००५
Medium of Instruction – Marathi/English
Special instructions, if any
Library and laboratory equipment`s

Rayat Shikshan Sanstha`s

Chhatrapati Shivaji College, Satara

(Autonomous)

Choice Based Credit System

B.A. Part - II SEMESTER - IV

Marathi Course – II

June 2020 onwards

Inter disciplinary studies [ids-1]Marathi paper no.2

साहित्यकृती- आटपाट नगरीच्या कथा [कथासंग्रह]

द.ता .भोसले ,ग्रंथाली प्रकाशन मुंबई २०१८ व मुलाखत तंत्र

Subject Code: (MARO2)

(Credit 04)

Preamble कथा हा प्राचीन साहित्य प्रकार आहे कथन करण्याची प्रवृत्ती ही प्राचीन आहे .कथा कशी निर्माण होत गेली ,तिच्यात बदल कसे होत गेले ,लोककथा कशा तयार झाल्या ,कथेच्या रचना तंत्रात कसकसे बदल होत गेले.कालानुरूप आशयात कसे बदल झाले याचा विचार विद्यार्थी करेल.कथेच्या माध्यमातून विविध संदेश लेखक कसे देतो ,आणि कथेचा परिणाम लोकजीवनावर कसा घडतो हे सुद्धा पदवीच्या विद्यार्थ्यांना कळेल.आटपाट नगरीच्या कथा या कथा संग्रहात लोककथेचे तंत्र आणि त्यात नवा आशय भरून लेखक कसा वर्तमान प्रश्न पोहचवत संदेश देतो हे कळून येईल .कथा लेखन व मुलाखत लेखन तंत्र क्षमता विकसित करणे हा उद्देश आहे

Course Outcomes:

CO – 1 मराठी कथा वाङ्मयाचा उगम, विकास व स्वरूप विद्यार्थी समजून घेतो .

CO 2 लोककथेचे रचना विशेष आणि आजची प्रयोगशील कथा यांचा परस्पर अनुबंध समजून घेतो

CO– 3 वर्तमानातील प्रश्न, लोककथांचे तंत्र व अविष्कार पद्धतीद्वारे कसे मांडले जातात याचा अभ्यास होईल

.CO – 4 मुलाखत लेखन कसे करावे समजून घेईल

CO-5 –विविध माध्यमात मुलाखत कशी घेतली जाते ..ही कौशल्ये समजून घेईल

Expected Skills impartation (Through theory and practical`s)

१ मुलाखत लेखन कौशल्य

२ प्रसार माध्यमातील मुलाखतलेखन कौशल्य

कथा लेखन कौशल्य ----मुलाखती घ्यायला प्रेरित करून लेखन करवून घेतले जाईल

<table>
<tr><td colspan="4">वर्तमान कालीन प्रश्नावर कथा लेखन करून घेतले जाईल</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Periods</td><td>Cos</td></tr>
<tr><td>Unit 1</td><td>आटपाट नगरीच्या कथा –आशयसूत्रे</td><td>15</td><td>CO1 & CO2</td></tr>
<tr><td>Unit 2</td><td>• आटपाट नगरीच्या कथा –मिथकातून उलगडणारे समकालीन वास्तव</td><td>15</td><td>CO2 & CO3</td></tr>
<tr><td>Unit 3</td><td>• आटपाटनगरीच्या कथा –वाङ्मयीन विशेष</td><td>15</td><td>CO2, CO3 & CO4</td></tr>
<tr><td>Unit 4</td><td>उपयोजित मराठी –मुलाखत लेखन तंत्र
१ मुलाखतीची पूर्वतयारी
२ वृत्तपत्रासाठी मुलाखत लेखन
३ आकाशवाणी वरील मुलाखत
४ दूरचित्रवाणीवरील मुलाखत</td><td>15</td><td>CO5</td></tr>
<tr><td colspan="3">Practical work: Case Study / Field Survey / Field Visits / Project</td><td>(CO5)</td></tr>
<tr><td colspan="4">Reference Books:
1. पंचभाई विनोद – लेख-एक विलाक्षण कलाकृती आटपाट नगरीच्या कथा [, मासिक] चपराक,सप्टेंबर २०१५
2. जंवजाळ सुनील –लेख –जगण्याला श्रीमंत करणाऱ्या विचारांची संपत्ती म्हणजे आटपाट नगरीच्या कथा७ फेब्रुवारी, दैनिक एकमत,
3. काळे चांगदेव – ग्रंथ परिचय –शब्दरूची मासिक सप्टेंबर २०१५
4. कदम महेंद्र –लेख पुणे ऑक्टोंबर २०१८.सा प.म, आटपाट नगरीच्या कथा.</td></tr>
<tr><td colspan="4">Research journals:</td></tr>
<tr><td colspan="4">Additional readings: (पूरक वाचन)</td></tr>
</table>

1. जोशी सुधा मौज प्रकाशन मुंबई, कथा संकल्पना आणि समीक्षा:
2. जाधव रा.ग.,- मराठीतील कथारूपे पुणे १९९९, स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाउस,
3. ऐनापुरे जी. के., -मराठी कथा मूल्य आणि र्हास ललित पब्लिकेशन मुंबई २०१८.
4. हातकणंगलेकर म. द., - मराठी कथा रूप आणि परिसर श्री विद्या प्रकाशन पुणे,
5. टापरे पंडित,– कथा रूप आणि आस्वाद निहारा प्रकाशन पुणे,
6. नसिराबादकर ल. रा,. - व्यवहार उपयोगी मराठी फडके प्रकाशन कोल्हापूर १९९४
7. घोरपडे अक्षय – संवाद आणि लेखन कौशल्य जळगाव, प्रकाश पब्लिकेशन,
8. तौर पृथ्वीराज   [संपा]- मराठी भाषिक कौशल्ये विकास धुळे २०१८, अथर्व पब्लिकेशन,
9. जोशी प्रभाकर व वले वासुदेव - उपयोजित मराठी भाग १ जळगाव २०१७, प्रशांत पब्लिकेशन,
10. जोशी प्रभाकर - , उपयोजित मराठी २०१७, जळगाव, प्रशांत पब्लिकेशन.
11. कुंभार प्रकाश -, उपयोजित भाषा विज्ञान आणि प्रसार माध्यमे कोल्हापूर २०१८, अक्षर दालन,
12. बागडे जयप्रकाश – मुलाखत तंत्र आणि मंत्र साकेत प्रकाशन औरंगाबाद,
13. बेंडखळे अशोक – मराठी कथा परंपरा आणि नवता राजा प्रकाशन मुंबई[अक्षरयात्र]

Medium of Instruction – Marathi/English

Special instructions, if any

Library and laboratory equipment`s

रयत शिक्षण संस्थेचे

छत्रपती शिवाजी कॉलेज ,सातारा

वर्ग – बी.ए .२ विषय मराठी

प्रश्न पत्रिकेचे स्वरूप व गुण विभागणी

पेपर क्रमांक -३ ,४ ,५ ,६ करिता

सेमिस्टर ३ ,व ४

लेखी परीक्षा प्रश्नपत्रिका - स्वरूप –गुण -६०

प्रश्न १ : अ]गाळलेल्या जागा भरा . ५

ब]एका वाक्यात उत्तरे लिहा ५

प्रश्न २ : अ]चूक की बरोबर ते लिहा .. ५

ब]योग्य जोड्या जुळवा . ५

प्रश्न ३ :टिपा लिहा [तीन पैकी दोन] १०

प्रश्न ४ :थोडक्यात उत्तरे लिहा [तीन पैकी दोन] १०

प्रश्न ५ : २५० ते ३०० शब्दात उत्तरे लिहा [तीन पैकी दोन] १०

प्रश्न ६ :विद्यार्थ्यांचे कौशल्ये परीक्षण करण्यासाठी उपयोजित मराठी –प्रश्न [तीन पैकी २] १०

अंतर्गत मूल्यमापन - गुण -४०

१ : तोंडी परीक्षा १०

२ प्रात्यक्षिक परीक्षा १०

[नाट्यवाचन /कविता वाचन /आत्मकथन लेखन /वृतांत लेखन /चरित्र लेखन /लोक कथा तंत्र लेखन आधारे कथा लेखन /संवाद लेखन/जाहिरात लेखन /मुलाखत लेखन]

३ वर्ग घटक चाचणी १०

४ विषयनिहाय विशेष उपक्रम १०

(नाट्य परीक्षण /कवीचा वाड्मयीन परिचय /आत्मकथनकाराचा परिचय /कादंबरी वाचन व तिचे परीक्षण / शैक्षणिक अभ्यास सहल /क्षेत्र भेट वृतांत /एका चरित्राचे वाचन व परीक्षण /लोककथा संकलन व लेखन – जाहिरात लेखन व मुलाखत लेखन)